

Serra d'Almenara, racons amb història i encant (18 Km)

Pilar d'Almenara , amb qui t'agradaria presenciar un paisatge tan bonic com aquest?

[@iclariana](#)

Aquesta ruta, al seu pas, va descobrir interessants testimonis que la Serra de Bellmunt-Almenara, al llarg del temps, ha vingut tenint un paper de frontera natural i especialment històrica. Jaciments arqueològics, bunkers i trinxeres de la guerra civil, ermites i esglésies encara en peu i en ruïnes, una torre de guaita medieval, el canal d'Urgell, masies, ... humanitzen aquesta serra i ens van explicant diferents moments històrics i qui l'habitava en temps passats.

El recorregut passa per punts privilegiats per gaudir de panoràmiques i escenaris paisatgístics com l'extensa plana urgellenca, al peu de les serres de la Llena, Prades i Montsant o l'enigmàtica Vall d'Aladrell truncada pel canal d'Urgell, o els secans de la Serra d'Almenara amb el cims del Montsec de fons.

Terres de Lleida, plenes de colors [jordipons58](#)

Una ruta per observar-hi fascinants postes de sol, observacions nocturnes a ull nu d'estels i astres brillants, planetes i constel·lacions

Creuem el Canal d'Urgell, entre el Terraplé de Castellserà i la Trinxera de la Caserna, i iniciem la ruta recurrent la vessant sud de la Vall d'Aladrell on hi trobem alguns rastres de la guerra civil espanyola que evidencia el paper d'espai de transició que va jugar la Serra de Bellmunt- Almenara al llarg de la història. En aquest primer tram de la ruta també ens trobarem alguns aixoplucs de pedra seca que es construïren a finals dels S.XVIII, principis del s.XX, creades per guardar-se de les inclemències climàtiques.

En el Km 3,7 aproximadament ens desviarem uns 100 metres per pujar fins a dalt del tossal on s'hi troba imperceptible el jaciment del Tossal del Moro, on hi podem identificar dos moments d'ocupació, corresponents a dos períodes històrics diferenciats: un primer corresponent a l'edat del ferro i època ibèrica, amb una ocupació que aniria entorn al segle VII a.C fins al segle II a.C i un segon moment d'ocupació visigoda al voltant del segle VII d.C.

Jaciment del Tossal del Moro

Tres kilòmetres més endavant, a l'esquerra del camí que seguim paral·lel al Canal d'Urgell s'hi troba la Necròpolis d'Almenara, és tracta d'una necròpolis tumulària d'incineració de la primera edat del ferro datada entre els segles VIII-VII a. C.

Necròpolis d'Almenara

Continuem seguint el nostre camí en sentit est, quan es travessa la carretera que va de La Guàrdia d'Urgell a Agramunt, ens trobem el poble d'Almenara Alta, agregat al municipi d'Agramunt, el seu nom prové de l'àrab *al-menara*, lloc on posen el llum o torre de guaita.

Vista del Pilar d'Almenra des de Cal Soques Andreu Serés

Deixarem el poble a mà esquerra i, podem seguir per la banquetta del canal, o pel camí que segueix per sota i paral·lel al canal, fins al primer pont que trobem. En aquest punt travessarem el canal en sentit nord. A pocs metres hi

ha, a l'esquerra de la pista que ens durà fins al Pilar d'Almenara, un conjunt de nius de metralladores i de trinxeres que durant la Guerra Civil Espanyola construïren les tropes republicanes. Si es disposa de temps, val la pena desviar-se uns metres del nostre recorregut i observar-ne tot el conjunt.

Seguint la pista i, aproximadament en el quilòmetre 10, es gira a l'esquerra i es segueix 300 m fins agafar el corriol que s'enfila pel tossal, on hi trobem les ruïnes de l'Església romànica de de Sant Vicent d'Almenara, datada en un moment avançat del s.XII o potser en la primera meitat del s.XIII.

Ruïnes de l'església de Sant Vicenç d'Almenara i la plana d'Urgell

A 300m, el Pilar o Torre d'Almenara, una obra declarada bé cultural d'interès nacional situada en el punt més alt de la Serra d'Almenara, amb una gran panoràmica de l'Urgell i de tots els castells del seu entorn.

A l'oest del Pilar d'Almenara, camps sembrats, alzinars, tossals, ... i horitzons perduts

Descendim pel corriol que ens duu a l'aparcament que hi ha al costat de la carretera, la travessem, i iniciem el camí de tornada per la pista ,que va

cap a l'oest i voreja les masies de Cal Martí la Serra, primer i, més endavant, la de Cal Sis Dits. Ambdues masies estan en ruïnes però encara conserven algunes elements visibles força interessants com les imprescindibles basses de pedra en sec on es recollia l'aigua i proporcionava l'aigua que es necessitava a la masia.

Aquestes dues edificacions , juntament amb les Masies de Cal Trepat i potser la Masia de Cal Monic formaven el nucli d'Aladrell.

Aproximadament en el quilòmetre 16 prenem un caminet que ens mena fins un dels punts més interessants i bells de la ruta, l'ermita de Sant Jaume de Cal Trepat, petit tresor que s'amaga entre els tossals i ens permet observar la Vall d'Aladrell i la tranquil·litat que descansa sobre ella.

Ermita de Sant Jaume de Cal Trepat

En els darrers quilòmetres i abans de deixar l'espai d'interès natural de la Serra d'Almenara cal esmentar i, posar atenció, en el patrimoni natural que trobem, la vegetació gipsícola (el ruac, la trincola, tuferola,...), els plecs guixencs o les aus estèpiques (el sisó, el torlit, gaig blau,...). Un plaer i una gran sort poder gaudir-ne abans d'arribar al naixement de la primera sèquia i seguir-la fins arribar al punt d'inici, la masia de Cal Monic.